

СТАНОВИЩЕ

за

за дисертационния труд на Магдалена Даниелова Властанова
за присъждане на образователната и научна степен “ДОКТОР”
Софийски университет ‘Св. Климент Охридски’
Катедра “Нова и съвременна история”
Научна област: Хуманитарни науки
Научно направление: 2.2. История и археология
Научна специалност: Съвременна история
Научен ръководител: доц. д-р Гергана Алексиева

тема на дисертацията:

АМЕРИКАНСКА И БРИТАНСКА
АНТИСЪВЕТСКА КИНОПРОПАГАНДА
(1961–1968 г.)

от проф. д-р Дарина Григорова Григорова,
Исторически факултет на СУ “Св. Климент Охридски”

Темата за образа на врага в пропагандата е важна част от изследванията за Студената война, в която киното е препочитаното изкуство за създаване на специфичен стереотип за отсрещната страна. Антисъветската кинопропаганда в САЩ и Великобритания има разнообразни сюжети, ключовите от които са разгледани и анализирани в дисертацията на Магдалена Властанова.

Хронологическата рамка 1961–1968 е избрана от автора според историческата логика на американската президентска администрация на демократите (Джон Кенеди и Линдън Джонсън), на която Магдалена Властанова подчинява и кинологиката на изложението си.

Границите 1961–1968 г. имат обаче и друга, идеологическа логика, тази на Студената война, а именно – 1961 г. с изграждането на Берлинската стена, и 1968 г. с “Пражката пролет”.

Дисертационният труд е с общ обем 289 стр., структуриран в три глави. Използваната литература включва 102 заглавия на български и

английски език с приложения: таблици и синопсиси на филми, които са и основният извор за разработването на темата на дисертацията.

Глава първа: *Американската антисъветска кинопропаганда: предпоставки за формиране и механизми за реализиране ѝ* започва с “външнополитически предпоставки – вдъхновение на киноиндустрията”, в която се прави бърз преглед на военнополитическата стратегия на САЩ след загубването на ядрения монопол. Отделен параграф анализира “Берлинския въпрос” като катализатор на идеологическо противопоставяне между двата блока. Маркирана е с пунктир и Карибската криза през психологическото въздействие на страха от ядрена война и отражението му в американската пропаганда. Параграф е посветен и на “втората вълна на червения страх”, на макартизма, от една страна, както и на битническата антивоенна, протестна контракултура в американското общество. Подробно е разгледана социалната пропаганда към “бейби бумърите” като киноаудитория през семейното кино на фона на институционалната история на Холивуд. Анализът на американски филмови продукции и техните антисъветски послания започва от четвърти параграф /от с. 76/. Целта на Магдалена Властанова да свърже американската външна и вътрешна политика с холивудската антисъветска пропаганда е изпълнена.

Глава втора: *Британската антисъветска кинопропаганда: предпоставки за формиране и механизми за реализирането ѝ* запазва подхода от първа глава с преглед на външнополитическите препоставки за британската антисъветска пропаганда, следван от вътрешнополитическия фон. Анализира се предизборната реторика на лейбъристите, като се отбелязват разликите между американската и британската политика към Източния блок. Вътрешнополитическият анализ на социалните и образователните проблеми във Великобритания е твърде подробен и излиза извън основния извор на дисертацията – киното, на което е посветен чак третият параграф /от с. 128/ през законодателната политика за киноиндустрията. Интересен е анализът на различните образи на Джеймс Бонд в американското и в британското кино, както и на шпионската тема в антисъветската британска пропаганда.

Глава трета: *Ядрената опасност и антисъветската пропаганда в американските и британските филми в периода 1961–1968 г.* анализира “атомното кино”, подчинено на “културата на бомбата”. Прегледът на

американската ядрена политика е дълъг за темата на дисертацията и къс за този сериозен проблем. Същинският анализ на американското кино започва от параграф 2.4. /от с. 175/.

Препоръка към автора е да допълни изследването си с погледа на съветски и руски автори, писали за съветския образ в американското и британското кино като Карцева, Е.Н., Рябов, О.В.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертацията на Магдалена Даниелова Властанова отговаря на всички изисквания за докторантски труд по направление 2.2. История и археология. Препоръчам на уважаемото НАУЧНО ЖУРИ да гласува на Магдалена Даниелова Властанова образователната и научна степен “ДОКТОР” по история.

София, 2 декември 2024 г.

ЧЛЕН НА ЖУРИ:

проф. д-р Дарина Григорова